

ČESKÁ REPUBLIKA
R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **K. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 10. 2013, č. j. 31 Ad 3/2013 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 30. 8. 2012, č. j. 2012/57972 - 421 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Hradci Králové ze dne 13. 4. 2012, č. j. HKA-511/2012-6C, kterým byla žalobkyně podle ustanovení § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a ustanovení § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), ode dne 2. 2. 2012 vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s úřadem práce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyně byla na základě písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání ze dne 19. 11. 2008 zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání, přičemž byla poučena o právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání. Dne 8. 12. 2011 byl žalobkyni stanoven termín k dostavení se na úřad práce na den 2. 2. 2012

v 10:40, ve stanoveném termínu se však na úřad práce nedostavila. V „Evidenční kartě pro poradenství (uchazeč o zaměstnání)“ je k této události zapsáno, že toho dne v 10:30 ji omlouval „známý“, protože žalobkyně nemůže nastartovat auto a odjet z Nechanic a že chce „přeobjednat“. Dle záznamu bylo této osobě sděleno, že žalobkyně sice může přijít další den, ale že nenastartování auta není vážný důvod pro nedostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu, přičemž bylo doporučeno, aby se žalobkyně dostavila dne 2. 2. 2012 do 13:30 hodin, přičemž úřad práce ověřil, že spoj z Nechanic do Hradce Králové má ještě jet. Následující den bylo se žalobkyní zahájeno správní řízení ve věci jejího vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání pro maření součinnosti s úřadem práce bez vážného důvodu; do protokolu o ústním jednání téhož dne žalobkyně uvedla, že se jí „rozbilo auto“, a protože neměla kredit v mobilním telefonu, na úřad volal její přítel, který měl domluvit náhradní schůzku, která se měla uskutečnit 3. 2. 2012 v 9:00 hodin. Žalobkyně ústně a písemně opakovaně vysvětlovala, že dne 2. 2. 2012 nemohla nastartovat auto a že neměla ani finanční prostředky k dobití kreditu mobilního telefonu, prozvonila proto známého, který ji zavolal zpět, a poprosila jej o omluvení a dohodnutí náhradního termínu, přičemž poukazovala na svou tíživou finanční situaci; známý ji sdělil, že se na úřad práce má dostavit ještě týž den, nebo následujícího dne. Jelikož nebyla schopná téhož dne se dostavit na úřad práce, přijela až následující den. Žalobkyně odkazovala na svůj nepříznivý zdravotní stav, neboť každá nepředvídaná situace ji dostává do deprese, proto ji nenapadlo cestovat autobusem. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyní uváděné důvody nelze považovat za vážné ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Nemohl totiž akceptovat subjektivní názor žalobkyně, že když se cítí neschopna vytvořit si finanční rezervu na cestu autobusem z bydliště k úřadu práce (cca 60 Kč 1x za 2 měsíce) a že když má k dispozici auto s darovanou naftou, je tvrzené nenastartování auta tím vážným důvodem pro omluvu její neúčasti, neboť si měla zajistit cestu z Nechanic do Hradce Králové na den 2. 2. 2012 včas a vhodně tak, aby měla rozumnou jistotu ohledně dostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu, který ji byl znám od 8. 12. 2011. Žalovaný vyslovil názor, že u starého auta není neočekávatelné, že v dané roční době nenastartuje. Případným nedorozuměním způsobeným komunikací prostřednictvím třetí osoby nelze omluvit nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání; za stanovení termínu nemůže žalovaný považovat ani rozhovor s touto třetí osobou. Termín na 2. 2. 2012 v 10:40 nebyl vůči žalobkyni relevantním způsobem zrušen. Žalovaný proto nesouhlasí s tím, že žalobkyni byly stanoveny 2 náhradní termíny, zaměstnankyně úřadu mohla uvést pouze možnosti, kdy může žalobkyně navštívit úřad za účelem vysvětlení důvodů její absence. Žalovaný nezpochybnil vážnost zdravotního stavu žalobkyně, nebylo však prokázáno, že by se žalobkyně 2. 2. 2012 nacházela v takovém stavu, který ji bránil dostavit se na úřad práce nebo rozhodnout se o způsobu dopravy, což ostatně sama žalobkyně připouští. Nedostatek finančních prostředků na cestu veřejnou dopravou žalovaný nepovažuje za vážný důvod podle ustanovení § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti; fyzická osoba, pokud chce být po dobu nezaměstnanosti vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, si musí být vědoma povinnosti dostavovat se na úřad práce, na což si musí připravit příslušný finanční obnos. K námitkám ohledně zátěže vedení v evidenci uchazečů žalovaný podotkl, že není povinností nezaměstnané osoby být po dobu nezaměstnanosti v evidenci úřadu práce; chceli taková osoba čerpat výhody, včetně finančních, musí být připravena plnit povinnosti s tímto spojené. Žalovaný rovněž nemohl přihlídnout k tomu, že se žalobkyně měla omlouvat prostřednictvím třetí osoby, že absolvovala rekvalifikaci, že se nachází v obtížné situaci, neboť není rozhodné, jestli k maření součinnosti s úřadem práce došlo úmyslně či nikoli, přičemž zákon v tomto směru nedává správnímu orgánu na výběr.

[2] Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí brojila žalobou ze dne 3. 11. 2012, v níž tvrdila, že pro nedostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu měla nepředvídatelný vážný důvod v podobě nenastartování auta, které používala jako levný prostředek dopravy. Z důvodu nepříznivého zdravotního stavu spočívajícího v depresích a špatné finanční situace nebyla schopná úřad práce o své situaci informovat sama, proto kontaktovala svého známého pana J. R. a požádala jej kolem 9:30 hodin o zprostředkování její omluvy. Pan R. ji však o výsledku domluvy s úřadem práce informoval až po poledni, cca. kolem 12:45, tudíž se na úřad práce mohla v jím dohodnutém termínu dostavit až následující den. Následující den ji na úřad práce pan R. i zavezl, avšak hned jí bylo sděleno, že úřad práce zahajuje řízení o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu nedostavení se na sjednanou schůzku dne 2. 2. 2012. Žalobkyně popsala svou snahu vysvětlit nenadállost a obtížnost situace, avšak správní orgány jí nepřisvědčily. Žalobkyně byla přesvědčena, že neměla být vyřazena jako někdo, kdo se nedostaví, protože se mu nechce nebo protože nemá čas, zvláště když si své povinnosti od roku 2008 svědomitě plnila a podporu nezneužívala. Vyřazením z evidence přišla žalobkyně o jediný zdroj příjmů a dostala se tak do obtížné situace. Nenastartování dieselového auta představuje pro žalobkyni vážný důvod, neboť nemá rodinu, která by ji mohla pomoci. Žalobkyně nepopírala, že o schůzce věděla předem, ale nesouhlasila s tím, že by musela několik dnů před termínem pravidelně sledovat předpovědi počasí a zvažovat, která varianta dopravy bude pro dostavení se na schůzku nejvhodnější, zvláště s ohledem na svůj nepříznivý duševní stav. Závěry žalovaného proto považuje žalobkyně za absurdní, neboť z nich vyplývá, že všichni musí být v zimních měsících v obavách, že následující den nenastartují své vozidlo a že se nedopraví včas do práce a tudíž musí mít připravenou náhradní dopravu. Žalobkyně vyslovila přesvědčení, že faktická nemožnost dopravy doprovázená nepříznivým psychickým stavem a nedostatkem financí je vážným důvodem podle § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti pro omluvu její nepřítomnosti na schůzce s ohledem na to, že udělala vše možné pro napravení vzniklé situace, správní orgány proto neposoudily věc komplexně, nevěnovaly jí zvýšenou péči, ale pouze formálně aplikovaly právo. Žalobkyně proto navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

[3] Žalovaný se k žalobě vyjádřil v podání ze dne 21. 2. 2013, v němž podrobně popsal skutkový stav věci a průběh správního řízení. Žalovaný tvrdil, že se žalobkyni v minulosti dostalo řádného a podrobného poučení o jejích právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání. Vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti nebyl podle jeho závěru v dané věci prokázán. Jako omluvu totiž nemůže žalovaný akceptovat to, že žalovaná bydlela v podnájmu mimo místo svého trvalého bydliště, tudíž musela k jednání dojíždět. Subjektivní názor žalobkyně, že když se rozhodne dostavit se na jednání autem, neboť to je pro ni údajně levnější (byť nejprve uvádí, že nafta byla darovaná, následně hovoří o tom, že byla levně koupená), a poté dojde k nepředvídatelné překážce v podobě nenastartování auta v zimě po mrazivé noci, je omluvitelným důvodem neúčasti, nepovažuje žalovaný za správný, neboť si žalobkyně měla vyjetí naplánovat včas a měla disponovat příslušnou finanční rezervou pro případnou náhradní cestu na úřad. V případě žalobkyně se navíc jednalo o částku cca 60 Kč jednou za dva měsíce. Subjektivní pocity žalobkyně o její neschopnosti vytvořit si finanční rezervu považuje žalovaný za irelevantní. Případným nedorozuměním způsobeným komunikací prostřednictvím třetí osoby nelze rovněž omluvit nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání, ani nelze hovořit o stanovení

náhradního termínu jednání prostřednictvím této osoby, neboť se jednalo pouze o návrhy či doporučení za účelem vysvětlení důvodů absence žalobkyně. Poukaz žalobkyně na její nepříznivý zdravotní stav ji rovněž neomlouvá, neboť nebylo prokázáno, že by se daného dne žalobkyně nacházela v takovém nepříznivém stavu, že by nebyla schopna se na úřad práce dostavit, což připouští i sama žalobkyně. Omluva z jednání nadto měla být v souladu se zákonem poskytnuta samotnou žalobkyní, nikoli třetí osobou. Předchozí plnění povinností žalobkyně je pro posouzení věci rovněž irelevantní. Jinými vážnými osobními důvody má zákonodárce na mysli důvody porovnatelné s náboženskými, etickými či mravními; případné nenastartování auta (navíc nijak neprokázané) není s těmito důvody srovnatelné. Aplikace § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti není na místě, neboť se týká zprostředkování zaměstnání. Požadavek na dodržování základní spolupráce s úřadem práce dostavováním se k projednání aktuálních nabídek práce nelze podle žalovaného považovat za přepjatý formalismus a zjevnou nespravedlnost, naopak plněním takového požadavku je naplňován smysl úřadu práce. Žalovaný proto vyslovil názor, že za dané skutkové situace nemohl jinak, než potvrdit rozhodnutí o vyřazení žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání, proto navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

[4] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 10. 2013, č. j. 31Ad 3/2013 – 54, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že zákon o zaměstnanosti vyžaduje, aby uchazeč o zaměstnání dbal požadavků úřadu práce, který může uchazeče o zaměstnání v případě jeho nekorektního, liknavého či nedisciplinovaného přístupu vyloučit z evidence, a to právě z důvodu maření součinnosti bez vážných důvodů. Za vážné důvody soud považuje i jiné vážné osobní důvody nebo důvody zvláštního zřetele hodné. Soud přisvědčil žalovanému, že nepříznivé sociální okolnosti života žalobkyně samy o sobě nemohou naplnit podmínky vymezené § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti, který vymezuje institut vážných důvodů. Žalobkyně však k těmto důvodům uvádí další, které ve svém souhrnu vytvářejí řetězec, jenž odůvodňuje, že se žalobkyně nedostavila na krajskou pobočku úřadu práce ve stanoveném termínu z vážných osobních důvodů hodných zvláštního zřetele. Ustanovení § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti umožňuje uchazeče o zaměstnání z evidence vyřadit, pokud maří součinnost, ale vždy správní orgán musí přihlídnout ke všem okolnostem případu. Pokud žalobkyně získala pohonné hmoty za nižší cenu příležitostně od svých přátel, lze považovat za logické, že v její tíživé finanční situaci již nemusela mít finanční rezervu na jinou alternativu dopravy na úřad. Jestliže se jí nepodařilo automobil nastartovat, její plán na dopravu byl zmařen, přičemž se snažila nastalou situaci řešit. Soud uvěřil tvrzení žalobkyně, že neměla dostatek financí a neměla proto ani kredit na svém mobilním telefonu; proto kontaktovala svého známého s prosbou o zprostředkování omluvy. Jestliže byla následně ujištěna, že úřad omluvu přijal s tím, že se má na místo dostavit buď odpoledne, nebo následující den ráno, nelze než dovést, že nastalý problém považovala za momentálně vyřešený. Soud rovněž přisvědčil žalobkyni, že za dané finanční situace neměla prostředky na cestu autobusem, zvláště když nemohla mít aktuální informaci o tom, jaký autobusový spoj by mohl její dopravu nahradit. Svízelná finanční situace odůvodňuje úvahu žalobkyně, že pokud již určité finanční prostředky vynaložila na nákup pohonných hmot, nemusela již mít peníze na cestu autobusem. Soud dále přihlédl k nepříznivému zdravotnímu stavu žalobkyně, která trpěla psychickou labilitou. Z výše uvedeného krajského soudu nevyplývá, že by žalobkyně ignorovala úřad práce nebo že by měla úmysl mařit součinnost s ním. Ze správního spisu navíc vyplývá, že žalobkyně po celou dobu s úřadem práce bezkonfliktně spolupracovala, shora naznačený excés vykazoval

pokračování

známky vážných osobních důvodů hodných zvláštního zřetele, nadto se žalobkyně snažila ze všech sil vzniklou situaci adekvátním způsobem řešit. Soud proto vytknul žalovanému, že nehodnotil případ ve všech jeho souvislostech a dospěl k ryze formalistickému závěru.

[5] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 10. 2013, č. j. 31Ad 3/2013 – 54, podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost ze dne 25. 11. 2013, v níž uvedl, že napadá rozsudek z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nesouhlasil se závěrem soudu, že důvody uvedené žalobkyní pro její nedostavení se na úřad práce vytvářejí řetězec jednotlivých okolností podřaditelných pod vážné osobní důvody zvláštního zřetele hodné. Ustanovení § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti podle stěžovatele normuje vážné důvody, kterými lze nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání omluvit; bod 7 citovaného ustanovení rozlišuje dva důvody, které nelze kumulovat, a to jiné vážné osobní důvody a důvody zvláštního zřetele hodné. Jako příklad prvního důvodu zákon uvádí důvody etické, mravní či náboženské – tyto skutečnosti v případě žalobkyně zjevně nenastaly. Žalobkyní uváděné důvody nelze rovněž podle žalovaného podřadit pod důvody zvláštního zřetele hodné, neboť ty rovněž představují důvody skutečně mimořádné, do jisté míry nepředvídatelné a uchazečem o zaměstnání neovlivnitelné. V opačném případě by došlo k porušení § 2 odst. 4 správního řádu, neboť by při rozhodování skutkově shodných případů vznikaly neodůvodněné rozdíly. Samotná omluva nezakládá důvod zvláštního zřetele hodný. Stěžovatel je přitom přesvědčen, že vícero důvodů, které samy o sobě nepředstavují důvod zvláštního zřetele hodný, jednání žalobkyně neospravedlňují. Stěžoval vytýkal krajskému soudu, že podle jeho závěrů lze tvrzením žalobkyně uvěřit nebo že jsou logické, neboť k těmto závěrům neměl jakékoli důkazy. Pokud by nepřítomnost uchazeče o zaměstnání měla být omluvena pouze na základě jeho tvrzení, pak by bylo nutné omluvit každou nepřítomnost. Tvrzená snaha o řešení nastalé situace prokazatelně pouze telefonátem není dostačující. Pouhá možnost uvěřit tvrzením stěžovatelky není podle stěžovatele dostatečná, neboť je nutné tvrzený důvod doložit. Skutečnost, že žalobkyně bydlela v podnájmu mimo místo svého trvalého bydliště a musela k úřadu práce dojíždět, ji neomlouvá. Stěžovatel nemůže akceptovat, že když se žalobkyně rozhodla k úřadu práce dostavit autem, neboť je to pro ni levnější (nejprve uváděla, že se to jednalo o darovanou naftu, následně hovořila o levném zakoupení), je tvrzené, ale nijak nedoložené nenastartování auta v zimě po mrazivé noci nepředvídatelnou situací, kterou by nebyla žalobkyně schopna vyřešit. Bylo věci žalobkyně, aby si dopravu na jednání zajistila včas a vhodně, aby tak měla rozumnou jistotu ohledně dostavení se na úřad práce. Je přitom spravedlivé požadovat po žalobkyni, aby se včas přesvědčila o tom, jestli je její vůz provozuschopný, a to ještě v době, kdy mohla případné problémy řešit tak, aby se dostavila na úřad práce. Nenastartování auta může být podle stěžovatele obecně rozumně předvídatelné, na rozdíl od případu, kdy by nejela veřejná doprava, což by navíc bylo doložitelné potvrzením dopravce. Stěžovatel poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 4 Cad 114/2008, podle něhož nelze přihlížet v těchto případech k finanční a osobní situaci uchazeče. Byl proto přesvědčen, že si žalobkyně měla vytvořit dostatečnou finanční rezervu ve výši 60 Kč jednou za měsíce k jízdě na úřad práce. Finanční situace proto nemůže být vážným důvodem ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Případným nedorozuměním způsobeným prostřednictvím třetí osoby rovněž nelze omluvit nesplnění povinností a nelze hovořit o tom, že by žalobkyni byly stanoveny 2 náhradní termíny. Zdravotní stav žalobkyně ji také

nemůže podle stěžovatele omluvit, zvláště když nebylo prokázáno, že by se nacházela v inkriminovaný den v takovém rozpoložení, které by ji znemožňovalo reagovat. Vážný důvod nepředstavuje ani to, že žalobkyně absolvovala rekvalifikaci a že vykonávala náročné nekolidující zaměstnání. Stěžovatel trval na tom, že bylo nutné požadovat po žalobkyni plnění její základní povinnosti spočívající v součinnosti a dostavení se k úřadu práce. Stěžovatel vytýkal krajskému soudu jeho závěr o tom, že nelze u žalobkyně usuzovat na úmysl mařit spolupráci, neboť zákon o zaměstnanosti se zaviněním nepočítá. Stěžovatel dále poukazoval na to, že se krajský soud nevypořádal s jeho námitkami obsaženými ve vyjádření. Stěžovatel proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

[6] Žalobkyně se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřila.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[7] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody zakládající její nepřípustnost podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[9] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., neboť dovozuje nesprávné posouzení věci a nepřezkoumatelnost rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“

[10] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] K otázce nepřezkoumatelnosti z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), takto: „*Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze*

pokračování

rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“

[12] V případě napadeného rozsudku se krajský soud nedopustil výše uvedené nesrozumitelnosti v podobě vnitřní rozpornosti výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nejistitelnosti jeho adresátů či nevhodné formulace, protože napadené rozhodnutí jasně a přehledně obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, přičemž s jeho závěry polemizuje v obsáhlé kasační stížnosti. Nelze tudíž hovořit o tom, že by rozsudek krajského soudu byl nesrozumitelný. Skutečnost, že stěžovatel se závěry soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nesrozumitelnost. Byť stěžovatel tvrdí, že se krajský soud nevypořádal s jeho argumentací uplatněnou ve vyjádření k žalobě, Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že není zřejmé, co konkrétně krajský soud opomněl zvážit. Nejvyšší správní soud navíc uvádí, že úkolem krajského soudu je zásadně vypořádat se s žalobní argumentací uplatněnou řádně a včas v žalobě, není tudíž jeho úlohou vypořádat se s každou námitkou žalovaného správního orgánu, neboť svou argumentaci musí správní orgán zahrnout do odůvodnění správního rozhodnutí – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 4 Ans 1/2012 – 61.

[13] Podle ustanovení § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti *„Pro účely tohoto zákona se rozumí vážnými důvody důvody spočívající v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.“*

[14] Podle ustanovení § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti *„uchazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31).“* Podle ustanovení § 31 písm. c) téhož zákona *„Uchazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce nebo kontaktní místo veřejné správy ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)],“*

[15] Stěžejní námitka stěžovatele spočívá v tom, že žalobkyně tím, že se dne 2. 2. 2012 nedostavila na jednání s úřadem práce, mařila součinnost s úřadem práce podle § 31 zákona o zaměstnanosti a byla proto správně vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání, neboť nedoložila vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Nejvyšší správní soud však s tímto závěrem stěžovatele nesouhlasí.

[16] Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobkyně byla na základě písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání ze dne 19. 11. 2008 zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání, přičemž byla poučena o právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání. Dne 8. 12. 2011 byl žalobkyni stanoven termín k dostavení se na úřad práce na den 2. 2. 2012 v 10:40, ve stanoveném termínu se však na úřad práce nedostavila. V „Evidenční kartě pro poradenství (uchazeč o zaměstnání)“ je k této události zapsáno, že toho dne v 10:30 ji omlouval „známý“, protože žalobkyně nemůže nastartovat auto a odjet

z Nechanic a že chce „přeobjednat“. Dle záznamu bylo této osobě sděleno, že žalobkyně sice může přijít další den, ale že nenastartování auta není vážný důvod pro nedostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu, přičemž bylo doporučeno, aby se žalobkyně dostavila dne 2. 2. 2012 do 13:30 hodin; úřad práce ověřil, že spoj z Nechanic do Hradce Králové má ještě jet. Následující den bylo se žalobkyní zahájeno správní řízení ve věci jejího vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání pro maření součinnosti s úřadem práce bez vážného důvodu; do protokolu o ústním jednání téhož dne uvedla, že se jí „rozbilo auto“, a protože neměla kredit v mobilním telefonu, na úřad volal její přítel, který měl domluvit náhradní schůzku. Žalobkyně ústně a písemně opakovaně vysvětlovala, že dne 2. 2. 2012 nemohla nastartovat auto a že neměla ani finanční prostředky k dobití kreditu mobilního telefonu, prozvonila proto známého, který ji zavolal zpět, a poprosila jej o omluvení a dohodnutí náhradního termínu, přičemž poukazovala na svou tíživou finanční situaci; známý ji sdělil, že se na úřad práce má dostavit ještě týž den, nebo následujícího dne. Jelikož nebyla schopná téhož dne se dostavit na úřad práce, přijela až následující den.

[17] Stěžovatel sice v kasační stížnosti jednotlivé okolnosti případu obsáhle rozvádí a dovozuje, že každá z těchto okolností sama o sobě nemohla představovat vážný důvod ve smyslu zákona o zaměstnanosti, ovšem přehlíží, že nelze jednotlivé skutečnosti vytrhávat z jejich kontextu a na základě toho dovozovat, že zde nebyly vážné důvody omlouvající neúčast žalobkyně na schůzce dne 2. 2. 2012. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 20/2008 – 58, uvedl, že *„vždy je tedy potřeba hodnotit a řádně se zabývat všemi okolnostmi toho kterého případu. Nejvyšší správní soud považuje na tomto místě za vhodné připomenout, že správní orgány by měly mít k problémům a potížím fyzických a právnických osob (účastníků řízení) co možná největší pochopení a postupovat ve vztahu k nim vstřícně a objektivně. Ostatně také správní řád ve větě první § 4 odst. 1 stanoví, že veřejná správa je službou veřejnosti. Ve vztazích podle zákona o zaměstnanosti to platí dvojnásob – správní orgány by se zde měly snažit nezaměstnanému co nejvíce pomoci v jeho situaci na trhu práce. Institut vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání by měl být používán pouze v případech, kdy jsou nade vší pochybnost splněny podmínky, jež zákon o zaměstnanosti pro vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání stanoví. Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání totiž představuje velký zásah do sociální sféry takto vyřazeného uchazeče (úřad práce totiž vyřazenému uchazeči již nadále neposkytuje péči podle zákona o zaměstnanosti – nezprostředkovává pomoc při hledání zaměstnání, vyřazený uchazeč se nemůže účastnit rekvalifikace organizované úřadem práce, nemůže mu být vyplácena podpora v nezaměstnanosti ani případná podpora v rekvalifikaci).“*

[18] Povinností správního orgánu v dané věci bylo zabývat se všemi okolnostmi případu v jejich vzájemné souvislosti. Akceptace argumentace stěžovatele soustředující se na jednotlivosti případu by vedla ke zcela absurdnímu závěru v tom směru, že uchazeči o zaměstnání by se na úřad práce měli „pro jistotu“ dostavit minimálně den předem, protože vyjma náhlé životní pohromy by prakticky jakákoli situace bránící v dostavení se uchazeče na úřad práce byla při zpětném pohledu „rozumně předvídatelná“, tudíž by nezakládala vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti. Nelze totiž po nikom požadovat, aby si domýšlel všechny možné eventuality, které by mohly nastat, a na ně se „pro jistotu, protože jsou rozumně předvídatelné, připravit“. Nejvyšší správní soud zde připomíná, že výčet vážných důvodů obsažený v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko výčtem demonstrativním, neboť jiné vážné osobní důvody jsou poměrně širokým pojmem a neomezují se jen na příklady v tomto ustanovení uvedené.

pokračování

[19] Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že ačkoli se při zpětném pohledu jeví některé kroky žalobkyně jako problematické a jako nikoli nejefektivnější (např. volba způsobu dopravy na úřad práce osobním automobilem s ohledem na povětrnostní podmínky a její finanční situaci, kdy tvrdí, že cesta jejím osobním automobilem byla pro ni výhodnější než cesta autobusem, ačkoli na cestu autobusem z důvodu své volby neměla dostatečné finanční prostředky), nelze přehlédnout, že právě v důsledku těchto možná méně racionálních kroků se žalobkyně dostala do situace, kdy se nemohla včas dostavit na termín jednání na úřadu práce. Za situace, kdy žalobkyně nebydlela ve městě, kde sídlí úřad práce, přičemž jí zvolený způsob dopravy nebyl použitelný, protože její osobní automobil nenastartoval (což Nejvyšší správní soud nemůže vyloučit, přičemž při zpětném pohledu nelze tvrdit, že tuto skutečnost měla žalobkyně dopředu předvídat), kdy jí nedostatek finančních prostředků bránil kontaktovat úřad práce přímo, ale pouze zprostředkovaně (žalovaný nepopírá existenci telefonického hovoru zprostředkovatele kontaktu s pracovníkem úřadu práce dne 2. 2. 2012) a kdy jí zdravotní stav komplikoval řešení nastalé situace, nelze než dospět k závěru, že kumulací těchto důvodů byly založeny vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti, protože nelze ani po uchazečích o zaměstnání požadovat splnění nesplnitelného (*impossibilium nulla obligatio est*), za situace, kdy postupovali přiměřeně racionálním, pochopitelným a omluvitelným způsobem.

[20] Za důležité Nejvyšší správní soud v posuzované věci považuje rovněž okolnost, že žalobkyně se tuto situaci snažila ihned řešit, a to nejprve telefonicky, následně i osobně na údajně telefonicky domluveném náhradním termínu následující den, tedy postupovala v souladu s § 27 odst. 2 zákona o zaměstnanosti – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2007, č. j. 4 Ads 122/2007 – 55.

[21] Nejvyšší správní soud zcela souhlasí se stěžovatelem, že nelze uchazeče o zaměstnání automaticky omluvit jen na základě toho, že úřadu práce podal omluvu např. prostřednictvím telefonu, a že je nutné trvat na tom, aby uchazeči o zaměstnání si plnili své povinnosti vyplývající ze zákona o zaměstnanosti. Na druhou stranu však je nutné, aby správní orgány při rozhodování o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání zvažily konkrétní situaci a důvody tvrzené takovým uchazečem, a to zejména s ohledem na celkový kontext věci a často nepříznivou sociální a finanční situaci uchazeče o zaměstnání. Není proto např. možné akceptovat jako důvod omluvy skutečnost, že uchazeč je na dlouhodobě plánovaném rekreačním pobytu, v průběhu kterého je, byť v rámci rehabilitace, provozována např. cykloturistika a plavba na lodičkách (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 4 Ads 173/2008 – 144).

[22] Správními orgány by naopak měly být akceptovány situace, ke kterým může běžně v lidském životě docházet, které však budou umocněny nepříznivou finanční a sociální situací uchazeče o zaměstnání. Nelze přitom v rámci jednoho rozsudku stanovit jasný a jednoznačný návod, jak mají být správními orgány všechny případy posouzeny, Nejvyšší správní soud je však přesvědčen, že správní orgány by měly vždy citlivě posoudit situace, ke kterým v lidském životě běžně dochází a které znemožňují uchazečům o zaměstnání dostavit se včas na jednání k úřadu práce, přičemž mají zohlednit to, jestli se nejedná o účelové a úmyslné vyhýbání se povinností uchazeče o zaměstnání a zda se uchazeč aktivně snaží vzniklou situaci adekvátními prostředky řešit. Absolutní trvání správních

orgánů na tom, že uchazeči musí být přítomni v daném termínu na úřadu práce, bez ohledu na okolnosti daného případu s argumentem, že řada věcí je „rozumně předvídatelná“, je zjevně přehnané a neadekvátní. Tím, že správní orgány přihlédnou k okolnostem a způsobu jednání uchazeče o zaměstnání, nezmírní dopady zákona o zaměstnanosti, jak nesprávně stěžovatel dovozuje, ale citlivě napomůže posoudit případ ve všech jeho souvislostech a rozhodnout spravedlivě tak, že vyřadí z evidence uchazečů o zaměstnání pouze ty, kteří maří součinnost s úřadem práce bez vážných důvodů a kteří tak neplní své povinnosti vyplývající ze zákona o zaměstnanosti.

[23] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že v tomto směru vychází z tvrzení žalobkyně, která vyjma jejího nepříznivého zdravotního stavu nejsou důkazně podložena, protože bylo věcí správních orgánů je vyvrátit za situace, kdy nelze vyloučit, že k takové situaci mohlo dojít – srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 – 68. Nejvyššímu správnímu soudu nadto není zřejmé, jak by stěžovatel chtěl zpětně prokazovat, že někomu v určitý den a v určitou dobu nenastartovalo auto.

[24] Nejvyšší správní soud v neposlední řadě nesdílí výtku stěžovatele, že krajský soud vyložil ustanovení § 30 zákona o zaměstnanosti tak, že pro vyřazení uchazeče zaměstnání z evidence je nutné zavinění ve formě úmyslu, neboť krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku vyjadřoval k jednání žalobkyně a dospěl k závěru, že bylo omluvitelné, neboť mj. neshledal úmysl žalobkyně mařit součinnost s úřadem práce, k čemuž nemá Nejvyšší správní soud co dodat. Krajský soud tudíž nevyložil ustanovení § 30 zákona o zaměstnanosti tak, že vyžaduje úmyslné jednání, ale popsal pouze jednání žalobkyně včetně jeho hodnocení podle citovaného ustanovení.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[25] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[26] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalobkyni pak Nejvyšší správní soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť ze spisu vyplývá, že ji žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2014

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu